

Puolustusvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle tutkimus- ja kehitystiedon vaihdosta Amerikan Yhdysvaltojen kanssa tehtyyn sopimukseen tehdyn muutoksen 2 hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle tutkimus- ja kehitystiedon vaihdosta Amerikan Yhdysvaltojen kanssa tehtyyn sopimukseen tehdyn muutoksen 2 hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi (HE 74/2024 vp): Asia on saapunut puolustusvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitussihteeri Sabina Mansurow, puolustusministeriö
- everstiluutnantti Tommi Jääskeläinen, Pääesikunta

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen tasavallan hallituksen puolesta toimivan Suomen puolustusministeriön ja Amerikan Yhdysvaltojen puolustusministeriön välillä tehdyn tutkimus- ja kehitystiedon vaihtoa koskevan sopimuksen muutoksen 2 ja lain sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Suomen puolustusministeriön ja Amerikan Yhdysvaltojen puolustusministeriön välillä tehdyn tutkimus- ja kehitystiedon vaihtoa koskevan sopimuksen tavoitteena on toteuttaa osapuolia yhteisesti kiinnostavan tutkimus- ja kehitystiedon vaihtoa. Sopimus on luonteeltaan puitesopimus ja sillä sovitaan tiedonvaihdossa noudatettavista periaatteista ja määräyksistä. Muutossopimuksen tarkoituksena on ajantasaistaa Yhdysvaltojen kansallisen viranomaisen nimike sekä liiteviranomaisia koskevaa sopimuskohtaa, jatkaa sopimuksen voimassaoloa ja muilla tavoin muuttaa muutettua sopimusta tarpeen mukaan. Muutossopimuksella sovitaan sopimuksen voimassaolon jatkamisesta 4.10.2040 saakka.

Muutossopimuksen voimaantulo edellyttää, että Suomen tasavallan hallituksen puolesta toimiva Suomen puolustusministeriö ilmoittaa Amerikan Yhdysvaltojen puolustusministeriölle, että Suo-

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2024 vp

mi on saattanut päätökseen muutossopimuksen voimaantulon edellyttämät kansalliset toimenpiteet. Muutossopimus tulee voimaan edellä mainitussa ilmoituksessa mainittuna päivänä. Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohdantana samaan aikaan, kun muutossopimus tulee voimaan.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunnan kannanotot

(1) Hallituksen esityksessä ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi Suomen puolustusministeriön ja Amerikan Yhdysvaltojen puolustusministeriön välillä tehdyn tutkimus- ja kehitystiedon vaihtoa koskevan sopimuksen (Master Information Exchange Agreement) muutos 2 ja laki sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Saadun selvityksen mukaan sopimuksen tavoitteena on toteuttaa osapuolia yhteisesti kiinnostavaa tutkimus- ja kehitystiedon vaihtoa ja se sisältää määräykset tiedonvaihdossa noudatettavista periaatteista ja määräyksistä.

(2) Alkuperäinen sopimus tutkimus- ja kehitystiedon vaihdosta Suomen ja Yhdysvaltojen välillä tehtiin 5.10.1995. Sopimus on luonteeltaan puitesopimus ja tiedonvaihdosta sovitaan tarkemmin sopimuksen liitteissä. Nyt tehtävän muutossopimuksen tarkoituksena on ajantasaistaa Yhdysvaltojen kansallisen viranomaisen nimike sekä liiteviranomaisia koskevaa sopimuskohtaa, jatkaa sopimuksen voimassaoloa ja muilla tavoin muuttaa sopimusta tarpeen mukaan. Muutossopimuksella sovitaan sopimuksen voimassaolon jatkamisesta 4.10.2040 saakka.

(3) Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että sopimuksen ja sen liitteiden alla vaihdettu tieto on edesauttanut Suomen puolustusvoimien kehittämistä. Suomen ja Amerikan Yhdysvaltojen puolustusministeriöt ovat aiemmin tehneet tiedonvaihtoa koskevia liitteitä muun muassa ympäristökysymyksistä, miinasodankäynnistä sekä alusten suunnittelusta. Esityksessä todetaan, että Suomen ja Yhdysvaltojen puolustusministeriöiden välillä ovat voimassa miina- ja pintasodankäyntiä, kemiallisilta taistelua-ineilta suojautumista sekä kyberteknologiaa koskevat liitteet.

(4) Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että Suomella on Naton vahvimman jäsenvaltion kanssa mahdollisimman tiivistä kahdenvälistä puolustusyhteistyötä puolustuksen eri sektoreilla. Etenkin tutkimus- ja kehitystyössä, jossa Suomen puolustusvoimien resurssit ovat rajalliset, yhteistyöstä Yhdysvaltojen kanssa on erityistä hyötyä. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Puolustusvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä HE 74/2024 vp tarkoitetun sopimuksen.

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2024 vp

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 74/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 7.11.2024

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Jukka Kopra kok
varapuheenjohtaja Mikko Savola kesk
jäsen Timo Furuholm vas
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Hanna Holopainen vihr
jäsen Mika Kari sd
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Jani Kokko sd
jäsen Jarno Linnell kok
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Hanna Räsänen kesk
jäsen Tuula Väättäinen sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Heikki Savola